

Interaktivní výchovný koncert pro děti předškolního věku

Dominika Mášová

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dominika Mášová**
Osobní číslo: **H200217**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Učitelství pro mateřské školy**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Interaktivní výchovný koncert pro děti předškolního věku**

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury z oblasti hudebně výchovných aktivit v předškolním vzdělávání.
Vymezení teoretických východisek zaměřených na možnosti realizace výchovných koncertů pro děti předškolního věku.
Příprava a zpracování programu a organizace interaktivního výchovného koncertu pro děti předškolního věku.
Realizace interaktivního výchovného koncertu v podmínkách mateřských škol.
Evaluace výchovného koncertu a zpracování doporučení pro praxi mateřských škol.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Hazuková, H. (2014). *Objevujeme s dětmi kulturu a společnost: dítě a společnost*. Praha: Raabe.
- Jurkovič, P. (2012). *Od výkřiku k písničce*. Praha: Portál.
- Kubecová, M., Pehelová, M., Slavíková, M., Růžicková, V., & Váňová, H. (2017). *Rozvíjíme hudební dovednosti dětí*. Praha: Raabe.
- Rosario, Castanon-Rodriguez, M., & Vivaracho-Pascual, C. (2011). *A new methodology to introduce musical language in preschool education*. Istanbul: Bahcesehir University.
- Sochová, L. (2009). Tvorivé inšpirácie z hudobných činností v koncertoch pre deti. *Hudební výchova*, 17(1), 3–5.
- Váňová, H. (2012). Vztah dítěte k hudbě. *Hudební výchova*, 20(3), 39–40.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Libuše Jelénková, Ph.D.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **18. listopadu 2022**

Termín odevzdání bakalářské práce: **28. dubna 2023**

_____ L.S. _____
děkan doc. ředitelka ústavu Ph.D.

Ve Zlíně dne **18. listopadu 2022**

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem citoval(a).
V případě publikace výsledků budu uveden(a) je

Ve Zlíně 26.4.2020

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací;

(1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledků obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Diverzními, diplomovými, bakalářskými a rigorózními práce odpracované neúspěšně či obhajoba musí být též nejmenší pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném institucí předávající vyhodnotit školu nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vyhodnotit školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce požičovat na své náklady výtisk, opisy nebo záznamy.*

(3) *Platí, že odpracování práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ovlivnění na výsledek obhajoby.*

2) Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících a právuem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3.

(1) *Do práce autorského rádu zahrnuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, má-li nárok na úroveň přísnou nebo nepřímou hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k dalšímu postupu dítě vysoce kvalifikovaným nebo studijním ke spíše školních nebo studijních povinnostem vyplývajících z jeho právního statusu ze školy nebo školského či vzdělávacího zařízení (školské dílo).*

3) Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících a právuem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 40 Školské dílo.

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školského díla (§ 35 odst.*

3). Čeští-li autor školského díla učební textů bez účelů díla, mohou se tyto texty dále šířit s ohledem na obsah díla pouze jako výše a podle ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školského díla své dílo užit či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školského díla z výdělku jiného autorského v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložil, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přičítá k výši výdělku autorského školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školského díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Bakalářská práce na téma interaktivní výchovný koncert pro děti předškolního věku je zaměřena na popsání principu a celého procesu interaktivního výchovného koncertu, na interakci mezi dítětem předškolního věku, hudbou a hudebními činnostmi. Je rozdělena na teoretickou a praktickou část, kde v teoretické části jsem se zaměřila na výše zmíněné a v praktické části jsem teorii aplikovala v rámci realizace interaktivního výchovného koncertu a následného doporučení pro praxi.

Klíčová slova: interaktivní výchovný koncert, hudební činnosti, hudební vnímání dítěte

ABSTRACT

The bachelor's thesis on the topic of an interactive educational concert for preschool children is focused on describing the principle and the entire process of an interactive educational concert, on the interaction between a preschool child, music and musical activities. It is divided into a theoretical and a practical part, where in the theoretical part I focused on the aforementioned and in the practical part I applied the theory within the framework of the implementation of an interactive educational concert and subsequent recommendations for practice.

Keywords: interactive educational concert, musical activities, musical perception of the child

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala vedoucí bakalářské práce paní Mgr. Libuši Jelénkové, Ph.D. za odborné vedení, konzultace, trpělivost a podnětné návrhy k práci.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH POJMŮ PROBLEMATIKY	13
1.1 INTERAKCE.....	13
1.2 VÝCHOVNÝ KONCERT	13
1.2.1 Druhy a typy výchovného koncertu	15
1.2.2 Tvůrci výchovného koncertu	15
1.2.3 Možnosti realizace výchovného koncertu pro děti předškolního věku.....	17
2 DÍTĚ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU V INTERAKCI S HUDBOU	18
2.1 HUDEBNÍ VÝVOJ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU.....	18
2.1.1 Sluchové vnímání dětí předškolního věku	20
2.1.2 Hudební vnímání dětí předškolního věku.....	21
2.3 REFLEKTOVÁNÍ HUDEBNÍCH ČINNOSTÍ VE VZDĚLÁVACÍCH OBLASTECH.....	22
2.3.1 Dítě a jeho tělo.....	22
2.3.2 Dítě a jeho psychika	22
2.3.3 Dítě a ten druhý.....	22
2.3.4 Dítě a společnost	22
2.3.5 Dítě a svět.....	23
2.4 MOTIVACE DÍTĚTE K HUDBĚ.....	23
2.5 PRÁCE UČITELKY MATEŘSKÉ ŠKOLY	24
2.6 NÁCVIK PÍSNÍ.....	25
2.7 VYUŽITÍ HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ V PŘEDŠKOLNÍM VĚKU DÍTĚTE	25
II PRAKTICKÁ ČÁST	26
3 INTERAKTIVNÍ VÝCHOVNÝ KONCERT PRO DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	27
3.1 ZDŮVODNĚNÍ VÝBĚRU INTERAKTIVNÍHO VÝCHOVNÉHO KONCERTU	27
3.2 PŘÍPRAVA PRAKTICKÉ ČÁSTI	27
3.3 CÍL.....	27
3.4 CÍLOVÁ SKUPINA	28
3.5 ČASOVÝ RÁMEC PROJEKTU.....	28
3.6 PROSTOROVÉ NÁROKY PRO VÝCHOVNÝ KONCERT	28
3.7 POUŽITÝ HUDEBNÍ NÁSTROJ PŘI REALIZACI.....	28
3.7.1 Klavír.....	29
3.8 REALIZACE VÝCHOVNÉHO KONCERTU	29
3.9 PODROBNĚJŠÍ ČASOVÝ PRŮBĚH REALIZACE INTERAKTIVNÍHO VÝCHOVNÉHO KONCERTU.....	30

3.10	TEXT SKLADBY	34
4	EVALUACE.....	35
4.1	VLASTNÍ REFLEXE.....	35
4.2	HODNOCENÍ PŘÍTOMNÉ PANÍ UČITELKY DLE PŘEDEM STANOVENÝCH KRITÉRIÍ	37
4.3	POROVNÁNÍ SEBEREFLEXE A SLOVNÍHO HODNOCENÍ UČITELKOU	39
5	DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	40
	ZÁVĚR.....	41
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	42
	SEZNAM PŘÍLOH.....	44

ÚVOD

V mé bakalářské práci, na téma „Interaktivní výchovný koncert u dětí předškolního věku“ jsem se zaměřila na vývoj hudby u dítěte předškolního věku, a především na interaktivní výchovný koncert v mateřské škole, který byl podmínkou mé praktické části. Toto téma jsem si vybrala na základě velmi kladného vztahu k hudbě. Již od svých sedmi let se věnuji hře na klavír a jsem typ člověka, který bez hudby nedokáže být. Druhým důvodem, proč jsem si vybrala toto téma je také to, že mám velmi ráda jakýkoliv čas s dětmi, ráda jim zábavnou formou předám nové poznatky a snažím se držet toho, abych věci dělala originálně a přišlo mi, že to je ten správný směr, kde bych mohla všechno výše uvedené využít. Mým názorem je, že díky hudbě poznám osobnost člověka. Člověk se tak může rozvíjet více směry, a proto je hudba velmi důležitá, především ve věku, kdy dítě navštěvuje mateřskou školu. Neznám dítě, které nemá rádo hudební činnosti a jsem za to velice ráda. Jediné, co mě velice mrzí, je to, že ve školách, které jsem prozatím navštívila, se hudební činnost sice realizuje, ale velmi zřídka se používají hudební nástroje, protože spousta paní učitelek na hudební nástroj neumí hrát.

V této práci se zaměřím nejdříve na teoretickou část, kde se dozvíte, co to výchovný koncert je v praxi, jaké jsou druhy, jak dítě vnímá hudbu, jak se díky ní rozvíjí, jak je potřeba dítě k hudbě motivovat, jaké jsou možnosti realizace výchovného koncertu a také se zaměřím na tvůrce výchovného koncertu. Zmínila jsem se o Filharmonii Zlín, která pořádá výchovné koncerty pro děti nejmladší až po nejstarší, ale především jsem je vybrala proto, že jsem na pár koncertech byla a vždy mě jejich energie v hudbě nadchla. Dále jsem se krátce zmínila o Miloši Machkovi, který je také velmi známý pořádáním výchovných koncertů pro děti a v poslední řadě jsem se zmínila o výchovném programu, kde je mojí inspirací. Newyorský jazzman Oran Etkin, který ve mně vzbudil velkou inspiraci a ráda bych tuto inspiraci využila i ve svém realizovaném interaktivním výchovném koncertu.

V praktické části se zaměřím na interaktivní výchovný koncert, který budu realizovat v mateřské škole. V interaktivním výchovném koncertu budu působit sama a všechny činnosti si tak sama zorganizuji. Vše bude, po domluvě s paní ředitelkou mateřské školy, natočeno na kameru a využito jen pro účely bakalářské práce. Dlouho jsem přemýšlela, jak koncert zaměřit, na jaké téma, s čím děti seznámím. Nejprve jsem měla vybrané téma „Jaro“, poté „Pohádky“, „Klasickou hudbu“, „Pohádkové postavy“, ale pak mě napadlo zrealizovat ho na téma „Notové království“. Děti seznámím s notami formou hudební pohádky. U každé

noty budu hrát stále stejnou skladbu, ale vždy s jinými slovy. Pouze refrén zůstane vždy stejný.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍCH POJMŮ PROBLEMATIKY

V této kapitole se budu zabývat pojmem interakce a interaktivní koncert, poté se budu zabývat definicí výchovného koncertu, jeho druhy a tvůrci.

1.1 Interakce

Interakce je definována jako vzájemné působení dvou nebo více činitelů, znamená to tedy, že se něco navzájem ovlivňuje, něco spolu komunikuje. Interakce je v dnešní době velice oblíbená, je všude kolem nás. Divák, posluchač či kterýkoli vnímatel může ovlivňovat průběh dané činnosti. (Havelka, b. r.)

Interakce je předmětem sociální psychologie. Je definována jako vzájemné působení a lze to specifikovat jako psychologické aspekty sociálních interakcí. V sociální psychologii se jedná o mezilidské interakce, které se odehrávají především mezi dvěma jedinci či jedincem a malou skupinou. (Nakonečný, 2009)

1.2 Výchovný koncert

Výchovný koncert je jednou z forem školní estetické výchovy, umožňující žákům poslechnout živě reprodukováných hudebních děl v autentickém prostředí. Jedná se o zážitek prostřednictvím didaktické interakce. Hlavním úkolem výchovných koncertů je seznámit děti či mládež s hudebními díly všech druhů, žánrů a naučit je zasvěcenému poslechu. Učí hudbu emocionálně prožívat i rozumově chápat a vybavují tak dítě základními hodnotovými měřítky a kulturními návyky v době, kdy je ochotno naslouchat a porovnávat. Oproti školní výuce přinášejí nové dojmy ze styku s hudbou, zvyšují kulturnost. Nevýhodou výchovného koncertu je především to, že jde o povinnou akci, která nepřihlíží zájmům a přáním dítěte a nevhodného chování dětí, kteří navazují kontakt se svými kamarády a často je slýchán smích a nepozornost, pokud dítě nezaujmete. Pokud má výchovný koncert splnit své poslání, musí vytvořit hierarchizovaný celek. Podstata takového systému je, že spočívá v postupném seznamování dítěte se všemi základními atributy hudebního umění. Předpokladem rozvržení výchovného koncertu je především zvyšování náročnosti dle věku a znalostí dítěte. Proto je třeba, aby docházelo ke sloučení dětí ve stejné věkové skupině. V mateřské škole je výchovný koncert proveden především pomocí hudební pohádky, tedy vyjádřením děje hudbou. Interpreti koncertu volí lidský hlas a hru na klavír, flétnu či kytaru. Je vždy velmi těžké vytvořit scénář tak, aby byl vhodný jak po umělecké, tak po didaktické stránce. Je nutné dodržovat zásady výchovného koncertu, má-li se výsledek zdařit. Veškerá jeho

příprava musí být důkladně promyšlena. Základem je především volba námětu, tak aby splňoval co nejpřesněji didaktický cíl. Neměl by zahrnout posluchače příliš mnoha informacemi. Důležitý je také výběr a řazení skladeb. Ty by měly být dostatečně atraktivní, výrazově kontrastní, ne příliš dlouhé a každý by měla nově podpořit dramaturgický záměr. Pro děti do desíti let by se měly volit skladby maximálně třiminutové. Pestrost a gradace by měla být tím větší, čím mladší je publikum, což platí zejména pro sólisty. Závěrem by měla být skladba nejpůsobivější, který u nich probudí touhu přijít znovu.

Základním prostředkem aktivizace posluchače je vždy slovo. Už prostá nebo řečnická otázka, jednoduchá hádanka může nastolit problém, který posluchače zaujme a přiměje ho ke spoluúčasti na řešení. Důležité je, aby otázka nebyla příliš obtížná, neodradila od další spolupráce. Potřeba aktivizace je tím větší, čím nižší je jejich věk. Pozornost malých posluchačů rychle kolísá, plné soustředění nepřekročí obvykle dobu deseti minut. Je nutné proto střídát různé druhy činnosti. Aktivizaci lze rozdělit na slovní, hudební, hudebně pohybovou a různé soutěže. Z hudební činnosti je nejrozšířenější zpěv, při kterém posluchači opakují hlavní motivy, témata nebo části uváděných skladeb, nejrůznější lidové písně. Je vhodné kombinovat zpěv s hrou na dětské nástroje a s činnostmi hudebně pohybovými, které rozvíjejí u dětí rytmické cítění a prostřednictvím pohybového ztvárnění i estetickou a emocionální vnímavost. Předpokladem účinného zapojení těchto činností je jejich dokonalé řízení, vyžadující dobrý kontakt dětí s účinkujícími. Tohle není možné v sálech s příliš velkou kapacitou, proto jsou hudebně aktivizační činnosti plně efektivní jen v menších prostorách. Jednou z nejdiskutovanějších forem aktivizace posluchačů je soutěžení. Může být zaměřeno na poznávání hudebních nástrojů, hudebních témat, úryvků skladeb. Důležitý je první dojem, který má vtáhnout posluchače do děje, třeba hned hudbou, a až poté odbude přivítání. Zaručeně účinný je moment překvapení. K přípravě dětí na výchovný koncert slouží metodické listy, které informují učitele o zaměření, obsahu a možnostech využití programu ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrý metodický list je vodítkem přípravy i účinným propagačním materiálem koncertu. Měl by upozornit na hlavní zajímavosti programu, doporučit nejvhodnější postupy k pochopení skladeb, připomenout hudební pojmy, autora. Úplný metodický list obsahuje:

- název pořadu
- určení (ročník)
- dobu trvání

- zaměření (námět pořadu)
- tematický okruh učiva dle osnov
- výchovně vzdělávací cíl
- program
- účinkující
- metodické pokyny k přípravě na poslech
- metodické pokyny k využití pořadu v hudební výchově. (Drábek, 1987)

1.2.1 Druhy a typy výchovného koncertu

Typy výchovného koncertu máme dva, jedná se o:

- povinný aneb výchovný koncert, který se koná v čase vyučování a je v souladu s učebními osnovami
- dobrovolný aneb mimoškolní koncert, který je podobou celovečerního koncertu.

Druhy koncertu můžeme rozdělit do několika podskupin, přesněji:

- dělení dle způsobu interpretace – koncerty sólistů, komorní hudby, symfonické hudby, sborové a operní představení
- dělení dle uplatnění principu návykovosti a zážitku – koncerty s výkladem, komponované koncerty (hudba je v kombinaci se slovem a dalším druhem umění – průřez operou), hudebně-dramatické žánry (muzikály, operní a baletní představení)
- dělení dle kritéria původu – koncerty speciálně komponované, sestavované z děl jednotlivých autorů, tematické (sestavované z více skladeb spojených společným tématem), monografické (věnované jednomu dílu). (Sochová, 2009)

1.2.2 Tvůrci výchovného koncertu

V této kapitole se zaměřím na Miloše Machka, vzdělávací program Mladí ladí jazz a Filharmonii Bohuslava Martinů Zlín:

1) *Miloš Machek*

Miloš Machek se narodil roku 1955 a pochází z hudební rodiny. Zajímal se už od dětství o všechny hudební žánry a hrál na několik hudebních nástrojů. S výchovnými koncerty začal až v pozdějších letech. Doposud působí ve Filharmonii Bohuslava Martinů ve Zlíně, kde se

zabýval výchovnými koncerty. Pan Machek měl možnost spolupracovat s Iljou Hurníkem, což je člověk, který je velmi významnou osobností na hudební scéně. Při realizaci výchovného koncertu je pan Machek přesvědčen, že by měl obsahovat příběh a ten by měl být atraktivní pro děti. Často využívá témat jako jsou například zvířata, cestování, dětské hrdinové. Veškerá hudba by měla mít spojitost s daným příběhem. Je zastáncem toho, že by hudební představení mělo v dětech vyvolat především emoce. Snaží se o to, aby děti nezatěžoval historickými a muzikologickými fakty, obzvláště ty nejmenší. Pokud se mají děti dozvědět z koncertu něco takového, jsou to většinou maximálně dvě informace. Všechny informace, které se během koncertu děti dozvěděli, opakuje na konci koncertu. Než své pořady zrealizoval, dlouhá léta je jenom vytvářel. Koncerty bývaly obohaceny také fotografiemi či obrázky a také světelnými a zvukovými efekty. Veškeré organizační věci si vytvářel sám, předal hráčům na hudební nástroje pouze noty a jednou si to nacvičili a byli připraveni. Využíval také zaměstnance z filharmonie či děti na herecké výstupy. Pozornost dětí si tak vždy dokázal udržet, protože byl připraven na všechno. Pokud děti jevily nepozornost, zapnul například světelné efekty nebo změnil obrázek na projektovém plátně, což vždy zabralo. (Bublíková, 2015)

2) *Mladí ladí jazz*

Mladí ladí jazz je mezinárodní festival, kde vzdělávacím programem je Mladí ladí dětem. Tento vzdělávací program je určený především dětem. Děti se mohou zábavnou formou naučit písně z různých zemí, seznámit se s jednotlivými hudebními nástroji a učí se rozeznávat rytmus a dynamiku. Velmi důležitá je inkluzivnost, což znamená, že se snaží propojovat děti z odlišných socio-ekonomických prostředí skrze workshopy. Vše probíhá ve spolupráci s Oranem Etkinem, což je izraelsko-americký jazzman. Jeho metodou je Timbalooloo, což je metoda postavená na hravosti, příbězích, hudbě, rytmu a emocích. Vše vyjmenované je dětem už od útlého věku velmi blízké. Koncerty jsou vhodné pro děti od 3 do 10 let a děti si hravě osvojují základy hudebního a kulturního světového dědictví. Metoda Timbalooloo je pojata tak, že se dětem nehrají dětské písně, které by znaly, ale jazzové skladby nebo africká, brazilská a indonéská hudba. Celý koncert pro děti je vedený interaktivní formou a vede děti k vnímání hudby jejich fantazií. Oran Etkin dříve, než začal s hudební kariérou působil jako učitel a vždy chtěl předávat své znalosti dalším generacím. Nejčastějším nástrojem na dětských koncertech je klarinet, který má dokonce i své jméno Klára. V roce 2019 vydal album určené především pro děti. Toto album vznikalo po celém světě a vždy nahrával píseň s místními muzikanty v dané zemi, např. Čína. Celý koncert je

veden v anglickém jazyce s českým překladem Marty Kloučkové. Děti si tak mohou rozšířit znalosti angličtiny. Minulý rok proběhl v Brně, Děčíně, Praze, Olomouci a Ostravě. Kvůli covidové době se rozhodli natáčet show pro děti, které jsou dostupné na kanále YouTube, pod názvem Mladí ladí dětem. (Mladí ladí dětem, 2020-2022)

3) *Filharmonie Bohuslava Martinů Zlín*

Více známým je symfonický orchestr Filharmonie Zlín, který má osmdesát členů a sídlí v Kongresovém centru Zlín. Pro děti ročně organizuje více než třicet hudebně-vzdělávacích koncertů. Pořádají výchovné koncerty, kde se děti seznamují s orchestrem, ale i např. s charakterem jednotlivých skladeb, které se nacházejí v symfonické hudbě. Mají možnost si vyzkoušet být dirigentem, řídit mnohočlenný orchestr, poznávat různé žánry hudby. Délka výchovného koncertu bývá šedesát minut. (Filharmonie Bohuslava Martinů, b. r.)

1.2.3 Možnosti realizace výchovného koncertu pro děti předškolního věku

Základem programové koncepce je vhodná volba námětu. Námět musí být vymezen co nejpřesněji, aby splňoval daný didaktický cíl, a přitom vycházíme z učebních osnov a učebnic, kde se dozvíme všechno o tom, co děti zvládají. Poté co máme všechny tyto podklady k dispozici, přejdeme na vypracování osnovy scénáře. Vycházíme z hlavní myšlenky programu a výběru skladeb. Nejdůležitější částí je výběr a seřazení skladeb, které by měly být zajímavé, atraktivní, a ne příliš dlouhé. Každá skladba musí podporovat dramaturgický záměr. Základem dobrého koncertu je úvodní slovo, jehož hlavní úlohou je připravit posluchače na poslech a inspirovat k tvořivému poslouchání. Je důležité si udržet pozornost a zapojit posluchače do hudebních činností. Měli bychom pokládat alespoň řečnické otázky či jednoduché hádanky, které mohou dítě zaujmout. Jako příklad můžeme uvést jednoduchou činnost, která rozvíjí hudební paměť, představivost a smysl pro hudební rytmus. Děti sedí na židlích, nejlépe v kruhu, a interpret začne vytleskávat známou píseň, jako by si ji zpíval. Po skončení děti hádají, o jakou písničku se jedná. Když už jsme u hádanek, můžeme zvolit i metaforickou hádanku, která pomáhá rozvíjet dětskou tvořivost a rozlišovat barvy zvuku. Jako interpret zahraju několik úderů na jednotlivé hudební nástroje, nejlépe Orffovy a po každém úderu se zeptám na jednoduché otázky. Uvedu příklad: při úderu na triangl položím otázku, zda se jedná o sluníčko či černý mrak. Dále mohu použít i rolničky, kde by otázka mohla znít, zda přichází čarodějnice nebo kašpar. (Sochová, 2009)

2 DÍTĚ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU V INTERAKCI S HUDBOU

V této kapitole se zaměřím na hudební vývoj dítěte předškolního věku a jeho vnímání hudby, a především na to, jak dítě motivovat.

2.1 Hudební vývoj v předškolním věku

Hudba má v sobě zvláštní sílu a lidé ji používali už od pradávna jako komunikační prostředek. Když dítěti představujeme nebo ho učíme hrát na hudební nástroj, rozvíjí tak paměť, inteligenci, motorické dovednosti, tvořivost, sebevyjádření, emoce. Hudební vývoj dítěte začíná pravděpodobně již před narozením a předškolní věk je nejdynamičtějším obdobím v hudebním vývoji, ale je důležité, aby dítě dostávalo přiměřené podněty, např. tleskání do rytmu, zpěv, návštěva hudebních představení aj. V předškolním věku se v rámci hry na hudební nástroj začíná Orffovými nástroji, které vymyslel skladatel Carl Orff, jehož principy a postupy ovlivňují pedagogiku na celém světě. Svě pojetí hudby pojmenoval jako elementární, což je spojení hudby s pohybem, tancem a řečí a odpovídá povaze dítěte. (Porkertová, 2014)

Hudební výchova je dle Jurkoviče umění, které se nejplodněji vykládá a přibližuje hudbou či pohybem spojeným s hudbou. Pokud dítě navštěvuje uměleckou školu a začíná se učit na hudební nástroj, vytrácí se nadšení a najednou ztrácejí chuť a litují svého rozhodnutí, protože se od nich vyžaduje každodenní práce. (Jurkovič, 2012)

Nejvhodnější dobou se učit hrát na hudební nástroj je ale právě předškolní věk. V tomto věku je sluchové vnímání dětí nejcitlivější a velmi tvárné, proto je dítě schopno v tomto období obrovského vývoje. (Tichá, 2016)

Stejný názor mají také hudební pedagogové Kodály, Orff či Suzuki, kteří doporučují hudební výchovu již v předškolním věku, dokonce již ve věku 2 až 3 let. Dítě v předškolním věku je plně připraveno pro hudební činnost, ale vzhledem k tomu, že má sice dobře rozvinuté percepční schopnosti, avšak pohybový aparát ještě nedokáže dokonale koordinovat pohyby, znamená to, že jsou děti v předškolním věku omezení při hře na hudební nástroj. Dítě v předškolním věku je plně připraveno pro hudební činnost, ale vzhledem k tomu, že má sice dobře rozvinuté percepční schopnosti, avšak pohybový aparát ještě nedokáže dokonale

koordinovat pohyby, znamená to, že jsou děti v předškolním věku omezení při hře na hudební nástroj. (Franěk, 2007)

Když se vrátím zpět k Orffovým rytmickým nástrojům, nejdříve by se měli pořídit dítěti kolem třetího roku. Při hře na tyto nástroje, je důležité sledovat i pomlky, což vyžaduje určitou pozornost dítěte. Dokud dítě nedovede vytvořit ticho v hudbě, nevychnutná si tak hranou hudbu. Do pěti let dítěte podporujeme hlavně všechny činnosti, které spadají pod hudbu, což je zpěv či hra na tělo. Dále rozvíjíme paměť, správné dýchání, správný postoj, vytrvalost, sluch, motorika, rytmické cítění, pracovitost a trvalý zájem. Pokud se dítě začne věnovat hudbě více již v mateřské škole, bylo by správné, aby byl povzbuzován i od učitelky mateřské školy tím, že ho například vyzve, aby na hudební nástroj zahrál, nebo jen zazpíval, pokud nehraje na hudební nástroj. Může také navštívit jeho koncert na základní umělecké škole a další den se o tom zmínit před ostatními dětmi. Dítě tak má chuť v tom pokračovat a je vytrvalejší. Učitelka mateřské školy tak může ovlivnit jeho budoucí hudební osud. (Jurkovič, 2012)

Dítě předškolního věku by na konci předškolního období v hudební oblasti mělo dokázat vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem hudební představení a hodnotit své zážitky, sladit pohyb s rytmem a hudbou, sladit pohyb se zpěvem, sluchově rozlišovat zvuky, naučit se z paměti krátké texty, jako např. písničky, soustředěně poslouchat hudbu, aj. (RVP PV, 2021)

Mezi činnosti může patřit i úloha dirigenta, kdy se pohybují ruce nahoru a dolů. Učitelka mateřské školy může pustit skladbu na CD nebo ji hrát na piano a dítě rukama diriguje. Pokud je tón hlasitý jsou ruce nahoře, pokud dole, tón se ztišuje. Máme tak představu o tom, jak děti hudbu prožívají. (Jurkovič, 2012)

Děti potřebují hudbu k rytmickému opakování strukturovanému pohybu a reagují na ni s velkou citlivostí. Dále propojuje mozkové oblasti a samotné hudební činnosti vyžadují jemnou motoriku, posilují dlouhodobou paměť, propojuje obě mozkové hemisféry, takže nezáleží na tom, ve které hemisféře je hudba zpracovávána. Každý jedinec se rodí s určitým hudebním potenciálem, který je na nejvyšší úrovni již po narození, a proto je velmi důležité jedince vystavovat různým hudebním podnětům, aby se mohl v této oblasti dále rozvíjet, jinak se hudební potenciál sníží anebo dokonce zmizí. Děti se učí hudbu stejně jako jazyk, to znamená, že nezačínají teorií, ale praxí. Hudba je pak přirozeným prostředkem komunikace a vyjadřování. (Gruhn, 2005)

Dle Sedláka (1984) je hudební výchova velmi důležitá, jelikož rozvíjí osobnost dítěte prostřednictvím aktivní komunikace a uměleckým dílem a je obecně rozvíjen tvořivý potenciál dítěte. V hudební výchově dítě přichází do kontaktu s hudbou bez ohledu na míru rozvoje jeho hudebních předpokladů, dále je všestranný rozvoj hudebnosti zajišťován různými hudebními činnostmi, jejichž variabilita má velmi vysoké motivační účinky pro hudební seberealizaci dítěte a zároveň poskytuje prostor pro nedostatky v rozvoji hudebnosti některých jedinců. Jedinci by měli dostat příležitost poznávat hudbu všech žánrů. Velmi důležité jsou také např. hudební kroužky a výchovné koncerty. (Váňová, 2016)

V pražské Viole se koná pořad Ententýky, který prezentuje všechny žánry a formy hudby, což jsou skladby, hádanky, pohádky, říkadla. Děti jsou během toho vtáhnuty do hry i jako spoluhráči. Téma je vedené v čtyřech ročních obdobích. Učitelky se tak mohou inspirovat, jak mohou udělat podobné představení ve škole. (Jurkovič, 2012)

Výhodou živé hudby je, že děti mají možnost hudbu slyšet, ale také se mohou podívat, jak učitelka nebo umělec na hudební nástroj hraje, což také pomáhá ke vnímání poslouchané skladby. (Mizerová, 2019)

Do styku s živou hudbou by se dítě mělo dostat co nejdříve po narození. Do šesti let dítěte by se některá hudba měla šetrně dávkovat, obzvlášť, když jste o hudbu instrumentální, u které vedeme diskuzi, zda je to hudba rychlá, pomalá, smutná, radostná, aj. Důležité je, aby skladba měla název a děti si o ni mohly říct. Pokud jde o zpěv, na obsah skladby se můžeme ptát už dětí čtyřletých. Velmi zajímavou formou je také, když se spojuje skladba s vyprávěním. Učitelka přečte nějaký příběh a poté následuje písnička na stejné téma. (Jurkovič, 2012)

2.1.1 Sluchové vnímání dětí předškolního věku

Vývojové škály sluchového vnímání se dělí na: naslouchání, sluchové rozlišování neboli sluchová diferenciaci, sluchová paměť, sluchová analýza a syntéza a vnímání rytmu. Pro rozvoj sluchového vnímání je důležité, aby si dítě povídalo s dospělým a ten ho vedl k naslouchání pohádek/básniček, zpívání, rytmickému cvičení. Ve věku 4 až 5 let by děti měli naslouchat delší pohádky, učit se písničky a básničky, poznávat směr zvuku, poznávat hudební nástroje, poznávat počet zvuků, určovat tóny dlouhé a krátké, shodné struktury zvuku a jiné. Ve věku 5 až 6 let by dítě mělo samo vyhledávat čtené pohádky, naslouchat

čtenému textu a částečně ho napodobovat, rozeznávat hlasy v okolí, rozpoznat předem dané slovo v textu a např. tlesknout, učit se písničky/básničky, zapisovat tóny symboly a jiné. (Bednářová & Šmardová, 2021)

2.1.2 Hudební vnímání dětí předškolního věku

Hudební vnímání považujeme za psychofyzilogický proces, který směřuje k zajištění interakce vnímatele s hudebním dílem. Je-li výchova v mateřské škole kvalitní, může zabezpečit i plynulý rozvoj dítěte. Optimální hudební podněty ale dostává dítě až tehdy, je-li kolektivní výchova v mateřské škole skloubena s výchovným působením rodiny a jeho citovým vztahem k dítěti a ke zpěvu. V předškolním věku se rozvíjí sluchový analyzátor, a především výškově diferenciacní schopnost, která při odchodu z mateřské školy vzrůstá dvojnásobně. Ty umožňují vytvořit základní pěvecké dovednosti, soustředěněji poslouchat a chápat vokální instrumentální hudbu. Dítě v tomto věku dovede rozlišit a výraz skladby a proniká postupně k jejímu obsahu. (Sedlák, Váňová, 2013)

Dítě ve věku od tří do pěti let se soustředí na hudební vnímání, reakci sluchové pobídky, psychomotorickou koordinaci spojenou s hudbou, intenzitu a rychlost zvuků. Právě v této fázi vzdělávání dítěte mozek rozvíjí své schopnosti, které vedou k procesu čtení a psaní, což je sdružování zvuků s napsanými symboly a později schopnost je smysluplně spojovat. (Rosario, Vivaracho-Pascual, 2011)

2.2 Hudební činnosti

Hudba a hudební činnosti výrazně ovlivňují naše prožívání již před narozením, protože v době těhotenství miminko reaguje na poslech hudby. Charakter hudby se dělí na:

- a) receptivní, kde spíše vnímáme zpěv, hudbu, sledujeme např. nějaký tanec,
- b) aktivní, kde se do hudebních činností zapojujeme, například pohyb našeho těla, zpěv, hra na hudební nástroj. (Pehelová, 2014)

V předškolním vzdělávání je hudba velice důležitá. Při dobrém vedení hudební činnosti ovlivňují vývoj dětí. Hudební činnosti vyvolávají pozitivní atmosféru, uvolňují psychické napětí, jsou vhodné k relaxaci a zklidnění dětí. K základním činnostem v mateřské škole patří pěvecké aktivity, hudebně-pohybové činnosti, instrumentální činnosti a poslech hudby a zpěvu. Všechny tyto hudební oblasti naplňují různé cíle v rámci vzdělávacích oblastí v RVP PV. (Pehelová, 2014)

2.3 Reflektování hudebních činností ve vzdělávacích oblastech

Hudební oblasti obsahují cíle ve všech vzdělávacích oblastech.

2.3.1 Dítě a jeho tělo

V této oblasti hudební činnosti ovlivňují správné držení těla, správné dýchání, rozvoj sluchu, motoriky, dovednost relaxovat a může působit i na tělesné funkce, jako například rychlejší tempo v hudbě může zrychlit dech a naopak pomalejší tempo může uvolnit svalové napětí. Může mít také negativní vliv, a to třeba hlasitá reprodukováná hudba, která může poškodit sluch nebo mít za následek psychickou poruchu. (Kubecová et al., 2017)

2.3.2 Dítě a jeho psychika

V této oblasti hudební činnosti pozitivně působí na rozvoj řeči, například když si dítě brouká. Dále i představivost, fantazii, zájem. Spadá sem například hudebně-pohybový tanec, hudební hry. Rozvíjíme také pozornost, soustředěné vnímání. V mateřské škole se často využívá lidová hudba právě, protože je jasně členěná a dá se lehce zapamatovat. Dále zde řadíme i city, které lze díky hudbě vyjádřit. Dokonce někdy i lépe než slova. Durové melodie třeba dokáží navodit pocit radosti, a naopak mollové pocit smutku. Pocit klidu dokáže v dítěti vyvolat ukolébavka. Záměrem je posilovat pozitivní vztah k sobě samému. (Kubecová et al., 2017)

To, co dítě při poslechu hudby prožívá, může vyjádřit pomocí výtvarných technik nebo pohybem. Rozvíjíme také neverbální komunikaci pomocí pohybu a poslechu, a také rytmické cítění. (Pehelová, 2014)

2.3.3 Dítě a ten druhý

Dítě se díky zpěvu, hře na hudební nástroje a pohybem učí spolupracovat s ostatními a také je respektovat. (Kubecová et al., 2017)

Hudební činnosti v této oblasti můžeme využít k zapojení dítěte do kolektivu nebo mu pomoci při navazování nových kontaktů s vrstevníky. Patří zde také i překonávání studu či spolupráce díky zpěvu, pohybu nebo i hře na hudební nástroj. (Pehelová, 2014)

2.3.4 Dítě a společnost

Při hudebních činnostech učíme děti i pravidlům společenského chování, například jak se chováme na koncertech. V dítěti pěstujeme vztah ke kultuře a ke světu. Rozvíjí se zde i

kooperace, když se děti učí nějaký program na vystoupení či besídku. Dítě si tak uvědomuje svou odpovědnost za skupinu a svůj význam. (Kubecová et al., 2017)

V hudbě často nacházíme odraz společnosti, důkazem toho jsou lidové písně a svátky a tradice s nimi spojené, například masopust, posvícení, Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, vynášení Morany aj. Tyto svátky a tradice sloužily k pobavení lidu, ale také vedly ke vzájemné spolupráci. V doprovodu na nástroj se využívá jednoduchý lidový doprovod, zvaný „dudácká kvinta“. (Pehelová, 2014)

2.3.5 Dítě a svět

Zde se zaměřujeme na multikulturní výchovu, která je už pro děti velmi důležitá. (Kubecová et al., 2017)

Tato oblast se zaměřuje na povědomí dětí o okolním světě. Multikulturní výchova je velice důležitá již od dětského věku, proto ke zpěvu vybíráme i písně etnické, jako například indiánské popěvky. Pohybovou improvizací děti mohou vyjádřit tanec přírodních národů. Při hře na hudební nástroj se může využívat například čínská pentatonika. (Pehelová, 2014)

2.4 Motivace dítěte k hudbě

Když se zaměříme na motivaci dítěte umělcem, je důležitá také jeho osobnost. Dítě by mělo chtít se o hudbě dozvědět víc, mělo by být ovlivněno a správně motivováno. Je pouze v jeho moci, podat dítěti informace co nejzajímavěji, aby se dítě proměnilo z pouhého pozorovatele v zaníceného posluchače, schopného spoluprožívat a dotvářet dění při koncertu. Pozornost mladých posluchačů při koncertě napovídá mnoho o úrovni školní přípravy a učitelovy práce. Pokud je opravdu kvalitní, už při příchodu můžeme poznat, zda pro ně bude radost hrát a nebude potřeba je často upozorňovat na slušné vychování. Pokud učitelé nesledují koncert patřičným zaujetím a neustále někoho okřikují, snižují tím účinek koncertu, neboť jejich chování ovlivňuje atmosféru v místnosti. Po návratu z koncertu se s dětmi podělíme o své dojmy, zhodnotíme průběh a úroveň programu. Necháme je nejdříve hovořit o tom, co je nejvíce zaujalo, čemu nerozuměly a která skladba se jim nejvíce líbila. Poté se můžeme ptát na otázky typu: Jaké bylo obsazení umělců? Které nástroje nejvíce pozoroval? (Drábek, 1987)

V dítěti bychom měli pěstovat kladný vztah k hudbě, ten je projevován spontánně. O tom, jaký vztah k hudbě je, zjišťujeme např. otázkou, jestli se daná muzika dětem líbí nebo zájmem o hru na hudební nástroj. Pokud jedinec projevuje zájem, rozvíjejí tak různé motivy

či jeho potřeby, například seberealizaci, zvědavost, sebeuspokojení. Hlavním znakem zájmu je trvalá pozornost vůči sledovaným objektům a intenzita. Při diagnostikování hudebního zájmu je třeba sledovat okolnosti, které ovlivňují vztah dítěte k hudbě (účast na hudebních akcích, vliv rodiny, postoj k hudbě, aj.). Kladný vztah dítěte k hudbě je v každém jedinci, jen je potřeba si klást otázku, k jaké hudbě a poté otevřít dítěti pozitivní hodnoty. (Váňová, 2012)

Při hudební motivaci paní učitelka píseň zazpívá, může použít i pohyb či hudební nástroj. Při mimohudební motivaci používáme např. maňáska, příběh, pohádku, pohybovou hru či obrázek, který souvisí s obsahem písně. (Kubecová et al., 2017)

2.5 Práce učitelky mateřské školy

Učitelky mateřské školy si kladou spousta otázek, týkajících se hudebnosti dětí. Hudebnost se váže k osobnosti dítěte a jeho hudebnímu vývoji. Zajišťuje komunikaci dítěte s hudbou. Ta je umožněna prostřednictvím:

- percepčních hudebních činností, což znamená, že dítě sleduje jinou osobu provozující hudební činnost zpěvem, hrou na hudební nástroj nebo pohybem,
- reprodukční hudební činností, kde dítě napodobuje hudební podněty, jako je zpěv, hra na lehce ovladatelné hudební nástroje či pohybově,
- produkční hudební činností, kde si dítě samo vymýšlí hudební prvky či pohyb dle vnímané hudby. (Kubecová et al., 2017)

Při rozvoji dětské hudebnosti je důležité, aby obsahovala základní hudební schopnosti, motivaci dítěte k hudebním činnostem a vliv okolí. Učitelka do všech těchto věcí může zasahovat. Pro diagnostiku hudebnosti je důležité, aby si učitelka uvědomovala, že činnost, schopnost a dovednost spolu úzce souvisí. Často se bohužel diagnostika dělá pouze odhadem. Například mezi základní schopnosti patří hudební sluch, cítění, paměť, představivost, fantazie, originalita, aj. Tyto schopnosti umožňují dítěti si osvojit hudební dovednosti. Pokud se učitelka rozhodne dělat test hudebnosti, musí si vytvořit vlastní test hudebnosti. Nejdříve by měla sledovat jedince ve skupině, poté individuálně. (Kubecová et al., 2017)

2.6 Nácvič písní

Při nácvič vybíráme takové písně, které jsou rytmicky vhodně náročné. Paní učitelka zpívá společně s dětmi, můžeme zahrát počáteční tón či předeheru a děti nenecháme křičet. Dále se zaměřujeme na držení těla, artikulaci. Děti, které jsou pěvecky slabší můžeme rozdělit mezi děti, které to zvládají lépe. Mohou jim tak pomoci. Pokud se učíme novou píseň, opakujeme ji i během dne a ve dnech následujících. U nejmenších dětí začínáme říkadly, která jsou v rozsahu tercie. Vzhledem k tomu, že nevydrží dlouho na jednom místě, je vhodné měnit při zpěvu polohy. Často by se děti měly doprovázet hrou na hudební nástroj. Nejvhodnějšími jsou klavír či kytara. U klavíru však je nevýhoda, že učitelka je otočená k dětem zády, což není moc vhodné pro nácvič. (Kubecová et al., 2017)

2.7 Využití hudebních nástrojů v předškolním věku dítěte

U dětí převažují rytmické nástroje nad melodickými, pokud se využívají melodické, používáme je spíše k rytmickým činnostem, nikoli ke hraní melodie. Nejjednodušším doprovodem je kvinta, např. v C dur jej tvoří tóny C a G. Oblíbené jsou hrací roury, aneb boomwhackers a ukulele, které se dá naladit přímo na kvinty. Dále se velmi využívají bubínky, chrastítka, ozvučná dřívka a další hudební nástroje, které jsou součástí základního instrumentáře. (Kubecová et al., 2017)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 INTERAKTIVNÍ VÝCHOVNÝ KONCERT PRO DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

V této kapitole bude popsána příprava, podrobná realizace, evaluace interaktivního výchovného koncertu a následné doporučení pro praxi. Inspirovala jsem se vzdělávacím programem Mladí ladí dětem a také panem Pavlem Jurkovičem, hudebním pedagogem, od kterého jsem využila dětské skladby, a také klavíristkou Evou Suchánkovou, od které mám k dispozici knihu plnou hudebních příběhů a využívám ji v praxi.

3.1 Zdůvodnění výběru interaktivního výchovného koncertu

Interaktivní výchovný koncert bude zaměřen na téma „Notové království“. Děti během 45 minut seznámím děti s notami celého notového zápisu, se všemi detaily, které předchází hře na hudební nástroj – konkrétně klavír, například prstové cvičení, jakou rukou se hrají noty napsané v houslovém klíči aj. Toto téma jsem si vybrala z důvodu, aby se děti seznámily s notami, ze kterých vznikají všechny skladby, protože se mě často děti dotazují, podle čeho vzniká taková melodie.

3.2 Příprava praktické části

Praktickou částí této bakalářské práce bude zrealizovat interaktivní výchovný koncert pro děti předškolního věku. Výchovný koncert budu pořádat v Mateřské škole v Babicích u Uherského Hradiště. Na realizaci se vybavím kostýmem vhodným k tématu, hudebními nástroji. V rámci konání interaktivního výchovného koncertu bude i pozvánka, kterou obdrží paní učitelka dané třídy a paní ředitelka mateřské školy s předstihem. Pozvánka na interaktivní výchovný koncert je součástí bakalářské práce, vložena v příloze. Abych mohla koncert uskutečnit, je třeba se předem připravit. Musím si připravit, jak bude probíhat, v jaké části mateřské školy se uskuteční, kde posadím děti, připravit se na rizika, které mohou nastat a další důležité části. V mateřské škole pracuji jako učitelka a děti již znám, což mi velmi usnadňuje, že vím více, jak s daným dítětem jednat. V mateřské škole je spousta dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Ráda bych tedy porovнала reakce dětí zdravých a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.3 Cíl

Cílem interaktivního výchovného koncertu bude především naplnit interaktivitu tak, jak byla plánována a uvést děti do hudebního světa. Dále seznámit děti s řadou tónů ve stupnici

formou hudebních her – zpěv, rytmizace, hudební pohádkové příběhy a jiné. Když se děti naučí porozumět notovému zápisu a číst správně noty má to za mě velký vliv na zvýšení zájmu hrát na hudební nástroj. Vím samozřejmě, že za 45 minut je opravdu nic nenaučím, ale alespoň se budu snažit je motivovat k tomu, aby měly po skončení interaktivního výchovného koncertu o hudbu větší zájem. Budu velice ráda, když dítě bude po 45 minutách odcházet s pocitem, že se dozvědělo něco nového.

3.4 Cílová skupina

Cílovou skupinou interaktivního výchovného koncertu budou třídy výše psané mateřské školy, a to ve věku od 4 do 7 let. Menší děti jsem do realizace výchovného koncertu nezahrnovala, protože by nevydrželi takovou délku sedět a soustředit se. Součástí této cílové skupiny je dítě s mentálním postižením 4. stupně, dítě s epilepsií, dítě s podezřením na Aspergerův syndrom, dítě s dětskou mozkovou obrnou, ukrajinské děti. Počet dětí na výchovném koncertu bude přibližně okolo 50 až 60. Záleží dle přítomnosti dětí v mateřské škole. Myslím si, že daný počet je v absolutní normě.

3.5 Časový rámec projektu

Délka výchovného koncertu bude přibližně 40 až 45 minut a bude probíhat v dopoledních hodinách, kdy běžně mají děti řízené činnosti, to je zpravidla kolem 9 hodiny.

3.6 Prostorové nároky pro výchovný koncert

Výchovný koncert se bude pořádat ve větší místnosti, kde bude polovina místa pro autora koncertu a polovina místa pro děti. Pro realizaci bych volila místnost na tělovýchovné chvilky s dětmi, která je velikostně ideální. Do místnosti se přenesou klavír ze třídy, což bude zabírat největší prostor, ale ostatní hudební nástroje a rekvizity nebudou potřebovat tak velký prostor. Klavír bude otočen k dětem tak, abych na ně viděla a oni alespoň trochu viděli na mé ruce a moji hru na klavír. Děti budou sedět na židlích a lavičkách. Přítomné budou i paní učitelky, asistentky pedagoga a paní ředitelka školy.

3.7 Použitý hudební nástroj při realizaci

Níže základní informace hudebním nástroji, který využiji na interaktivním výchovném koncertu.

3.7.1 Klavír

Klavír je strunný hudební nástroj, který obsahuje ve většině případů 88 klapek, mezi které se řadí klapky bílé a klapky černé, které znázorňují tóny s křížky a béčky. Na klavír se většinou hraje pravou rukou melodie a levou rukou akord. Pro hru na klavír je důležité znát noty nebo mít skvěle rozvinutý hudební sluch. Děti se s klavírem mohou seznamovat již od narození, ale hra na něj je dle mého vhodná minimálně až od 6 let. (autor)

3.8 Realizace výchovného koncertu

Název:	Interaktivní výchovný koncert pro děti předškolního věku
Podnázev:	„Notové království“
Účinkující:	Autorka závěrečné bakalářské práce
Hosté:	děti, učitelky mateřské školy, ředitelka mateřské školy
Cíle z pohledu učitele:	<ul style="list-style-type: none"> - seznámit děti s tónovou řadou ve stupnici - rozvíjet u dětí představivost a fantazii - podpořit u dětí zájem o hudební činnosti - podpořit u dětí schopnost pozorně naslouchat hudbě - rozvíjet komunikační dovednosti
Cíle z pohledu dítěte:	<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenovat tóny základní tónové řady - dokázat si spojit notu s daným příběhem - zapojit se při hudebních činnostech - soustředit se na děj hudební pohádky - dokázat vést rozhovor
Organizační forma	- výchovný koncert
Metoda	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění - didaktická hra - diskuze - demonstrace

	- instruktáž
Prostředí a pomůcky:	klavír, pohádkový příběh ke každé notě, obrazový materiál (viz. příloha), odměny
Průběh:	zapsán níže v tabulce

3.9 Podrobnější časový průběh realizace interaktivního výchovného koncertu

8:20 – 8:45	příprava místnosti, kde bude realizace IVK – tzn. přenesení klavíru, příprava hudebních nástrojů – klavír + příprava laviček a židlí pro děti a paní učitelky, příprava potřebných ostatních pomůcek, nastavení kamery, oblečení do kostýmků k navození správné atmosféry
8:45 – 9:00	scházení se dětí, paní učitelek, asistentek pedagoga, paní ředitelky školy v dané místnosti, usednutí a příprava na zahájení interaktivního výchovného koncertu
9:00 – 9:05	přivítání všech účastníků, uvedení je do tématu, motivování k tomu, aby měly děti zájem se seznámit s řadou tónů a udržet tak celých 40 – 45 minut pozornost.
9:05-9:45	<p>Představení dětem tónovou řadou formou hudební pohádky. Každá nota bude mít svůj příběh, který se bude zpívat v pořadí opakující se skladbě, tzn. melodie zůstane vždy stejná, pouze se změní slova ve sloce dle dané noty a refrén zůstane stejný, pouze se změní některá slova v refrénu dle dané noty.</p> <p>Notová osnova</p> <p>„Milé děti, bylo nebylo, jedno notové království, které bylo postaveno z linek a mezer a jmenovalo se notová osnova. Jenže tady je tolik linek a mezer, že já to sama nedokážu spočítat, tak jsem si říkala, jestli bych Vás nemohla poprosit o pomoc?“. S dětmi spočítáme linky a mezery a položím jim otázku, zda ví, kdo v této notové osnově bydlí. Následně si</p>

s dětmi, pomocí předem připravených pomůcek, řekneme, která nota bydlí v mezeře, která na lince.

„A věděli jste, že každá ta nota má své jméno a svůj příběh? Někdo ano, někdo ne, každopádně abychom to uměli všichni, tak já vám dneska všechno prozradím, ale budu potřebovat vaši pomoc. Můžu se na Vás spolehnout?“

Houslový klíč

„Abychom se ale do notového království mohli dostat, a tyto noty mohly hrát nějakou melodii, potřebují se odemknout, a k tomu máme kouzelný HOUSLOVÝ KLÍČ. Tento houslový klíč musí být vždy na začátku notové osnovy, jinak žádná nota nebude vydávat svoji melodii správně.“

Nota C

„Tak máme tady první notu. Proč ale neleží na notové osnově? Celému notovému království totiž vládl moudrý a spravedlivý **CÍSAŘ**. Protože byl první v celém notovém království, říkali mu císař první. Jako jediný nebydlel s ostatními v notové osnově, seděl na trůně pod notovou osnovou a všechny měl pod kontrolou. Trůnu, na kterém císař sedí, se říká pomocná linka.“

Notu C si ukážeme a poté si společně zazpíváme první část skladby.

*Žil byl jeden král, ten měl velký hrad,
patřila mu první nota, jmenovala se C – C jako císař*

„Teď se podívejte na tento papír, je tady spousta not, poznali byste, která je ta nota C, ve které bydlí pan císař?“ Vyberu jednoho, kdo přijde notu C vykreslit.

Nota D

„Děti a teď mi řekněte, které zvíře začíná na hlásku D a v skoro každé pohádce žije?“ *Děti odpovídají a dle špatné odpovědi mohou pokračovat dalšími otázkami, nápovědami.* „Drak chtěl z království ukradnout poklad, který byl hlídáný samotným císařem. Když císař usnul, drak se musel úplně potichu dostat přes jeho trůn, až se nakonec dostal k pokladu. Ale protože uvízl v nastražené pasti, už musel v království zůstat. A tak

vznikla nota D, která leží pod notovým královstvím, nebo-li pod notovou osnovou, věděl by někdo, kde se tato nova nachází?“ *Kdo ví, jde notu vykreslit. Zaspíváme si další kousek skladby:*

*Jednou přišel drak, chtěl ukrást poklad,
patřila mu druhá nota, jmenovala se D – D jako drak*

Nota E

„Když se drak přibližoval k pokladu, říkali jsme si, že se dostal do pastičky, jednou z těchto pastiček byly kouzelné flétny, které vlastnila královna Emílie. Ta bydlela v komnatách a ty byly umístěny na první lince. Jak se jmenuje tato nota? Jaká je první hláska ve jméně Emílie?“. *Po správné odpovědi požádám někoho o vykreslení noty E.*

Zaspíváme si společně další část skladby:

*V komnatě žila, královna Emílie
patřila jí třetí nota, jmenovala se E – E jako Emílie.*

Nota F

„Když jsme se bavili o královně Emílii, říkali jsme si o jednom kouzelném hudebním nástroji. Pamatujete si ho někdo?“ *Vyčkám na správnou odpověď.* „A já tady jednu takovou flétnu mám, jenže já vůbec nevím, jak se na takovou flétnu hraje a jak se vůbec drží. Děti, je tady někdo, kdo by mě naučil, jak se správně flétna drží?“ *Vzhledem k tomu, že děti navštěvují hudební kroužek s flétnou, bude mezi dětmi někdo, kdo by se mohl přihlásit a ukázat nám to.* „No teda, ty to držíš jako úplný/a profesionál/ka. Myslíš si, že bys dokázal/a zahrát nějaký tón?“ *Když se dítě odváží, zaslouží si potlesk všech a dostane dáreček v podobě mini flétničky.*

„A teď další hádanka, jakou první hlásku má slovo flétna?“ ... Ano, další nota je tedy nota F. Ta leží v první mezeře notové osnovy.“ *Někdo půjde vykreslit.* „Výborně, už jsme se seznámili se čtyřmi notami. Pojdme si je zase společně zaspívat.“

*Kouzelná flétna, to byla ta past
patřila jí čtvrtá nota, jmenovala se F – F jako flétna*

Nota G

„Troufnete si někdo uhodnout, co se mohlo skrývat v pokladu, do kterého se chtěl drak dostat?“ *Počkám na správnou odpověď.*

„Ano jsou to mince, kterým se v době, kdy ještě byly království, říkalo groše. Další notou je tedy nota opět podle první hlásky slova Groše. ... Ano je to nota G, která se píše na druhé lince notové osnovy, na které leží i klíč, který odemyká všechny noty. Tomuto houslovém klíči se říká také i G-klíč. Tak pojďme si opět společně zazpívat naši oblíbenou skladbu.“

*Královský poklad, byl plný grošáků
patřila jim pátá nota, jmenovala se G – G jako grošáky*

Nota A

„Už se pomalu blížíme do konce, a teď se seznámíme s poslední osobou, co žije na královském hradě. Je to strašidlo, které se jmenuje Albert. Ten bydlí ve druhé mezeře notové osnovy. Není to strašidlo, kterého byste se museli bát. Právě díky němu drak nedokázal ukradnout poklad. Hlídá království před vším nebezpečným. Další nota se tedy jmenuje podle jména tohoto strašidla. Na jakou hlásku začíná tedy jméno strašidla Alberta? Věděl by někdo?“ *Kdo to uhodne, jde vykreslit notu A a jdeme si zazpívat skladbu:*

*Tento poklad hlídá strašidlo Albert
patřila mu šestá nota, jmenovala se A – A jako Albert*

Nota H

„A určitě už jste všichni určitě zvědavý, jak ten náš hrad, o kterém si celou dobu vykládáme, vypadá. Tak tady ho máte.“ *Ukážu hrad na obrázku.* A protože je to hrad, poslední notou, se kterou se dnes seznámíme, bude nota H, která se píše na další lince, a tedy uprostřed notové osnovy.“ *Někoho vyzvu k vykreslení.* „A protože je to poslední nota, se kterou se dnes seznámíme, zazpíváme si naposledy naši dnešní písničku.“

*Nakonec to všechno, v hradu dopadlo
patřila mu sedmá nota, jmenovala se H – H jako hrad
a zakončíme ji poslední slokou:*

	<i>A to je už všechno, vyznáme se v tom C, D, E, F, G, A, H to není žádná věda</i>
9:45-10:00	Rozloučení, potlesk, poděkování, případné dotazy dětí, pochválení dětí, úklid veškerých rekvizit, úklid klavíru a dalších věcí

Během interaktivního výchovného koncertu budou dětem na základě správně odpověděných otázek rozdány odměny v podobě gumového náramku s hudební tematikou a propisky ve tvaru flétny, na kterou se dá i hrát.

Veškeré pomocné papíry a noty, které jsem využila při interaktivním výchovném koncertě jsou v příloze, která je součástí bakalářské práce.

3.10 Text skladby

Skladbu na interaktivní výchovný koncert jsem si vymýšlela sama. Text:

Žil byl jeden král, ten měl velký hrad,
patřila mu první nota, jmenovala se C – C jako císař

Jednou přišel drak, chtěl ukrást poklad,
patřila mu druhá nota, jmenovala se D – D jako drak

V komnatě žila, královna Emílie
patřila jí třetí nota, jmenovala se E – E jako Emílie

Kouzelná flétna, to byla ta past
patřila jí čtvrtá nota, jmenovala se F – F jako flétna

Královský poklad, byl plný grošáků
patřila jim pátá nota, jmenovala se G – G jako grošáky

Tento poklad hlídá strašidlo Albert
patřila mu šestá nota, jmenovala se A – A jako Albert

Nakonec to všechno, v hradu dopadlo
patřila mu sedmá nota, jmenovala se H – H jako hrad

*A to je už všechno, vyznáme se v tom
C, D, E, F, G, A, H to není žádná věda.*

Noty na danou skladbu budou v příloze bakalářské práce.

4 EVALUACE

V této kapitole se zaměřím na evaluaci celého interaktivního výchovného koncertu konaného pro děti předškolního věku.

Evaluace proběhla po ukončení realizace interaktivního výchovného koncertu.

4.1 Vlastní reflexe

Vlastní reflexe proběhla v rámci níže vytvořené tabulky dle mnou stanovených kritérií.

Přítomný počet dětí	Interaktivního výchovného koncertu se zúčastnilo 36 dětí. Z důvodu dlouhodobé a velké nemocností se zúčastnilo dětí méně, než bylo z mé strany plánováno.
Zvolený věk dětí	Interaktivního výchovného koncertu se zúčastnily děti ve věku od 4 do 7 let.
Časová náročnost	Realizace interaktivního koncertu probíhala celkem 40 minut, což je z mého pohledu přiměřený čas. Děti po celou dobu byly aktivní a nezaznamenala jsem nezáměr či unavenost dětí.
Zvolené téma	Téma interaktivního výchovného koncertu je „Notové království“. Toto téma jsem zvolila, abych děti uvedla do základních poznatků hudebního světa.
Průběh interaktivního výchovného koncertu	Celý průběh probíhal dle předem připravené plánu a systematicky. Aby ale probíhala interakce ještě lépe, mohla jsem si děti posadit kolem mě a využít tak i více pohybových aktivit.
Zvolené pomůcky	K realizaci byly využity pomůcky – klavír, obrazový materiál, obraz k dokončení dětmi,
Motivace dětí	Dle mého pohledu jsem děti motivovala k tomu, aby rozvíjely všechny stanovené cíle. Vypozorovala jsem zájem dětí o realizovaný interaktivní výchovný koncert.
Reakce dětí	Děti nejmenší seděly ve přední řadě a neustále vše komentovaly, stoupaly si a někdy odběhly úplně k jinému

tématu – např. začaly vykládat o svém psovi doma. V dalších řadách seděly děti předškolního věku a děti s odkladem povinné školní docházky. Tyto děti udržely pozornost, hlásily se, nevykřikovaly u toho a neustále sledovaly dění koncertu. Na koncertu byly i děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Hned na začátku koncertu byl přítomen chlapec, který má vývojovou dysfázii, ADHD a znaky autismu. Ten, když vcházel do místnosti a uviděl spoustu dětí, začal se vztekat, i přes to, že děti má rád. Koncertu se tedy nezúčastnil.

Byla přítomna také dívka s nepotvrzeným, ale viditelným postižením, konkrétně s dětskou mozkovou obrnou, která celý koncert seděla a jevila velký zájem, smála se, opakovala slova, tleskala. Když jsem začala hrát na klavír, šlo vidět, že je jí to velmi příjemné a působilo to na mne, jako by ji to duševně uklidňovalo.

Přítomna byla také jedna dívka, která komentovala skoro každé mé slovo a když dostala odměnu za správnou odpověď, nestačilo jí a chtěla další odměny. Když jsme měli mírnou pauzu mezi např. vykreslováním not, neustále přemýšlela nad tím, jak to udělat, aby odměnu dostala. Nevěnovala tedy stoprocentní pozornost koncertu, ale spíše se soustředila na nepodstatné věci. Když další odměnu nedostala, špatně to snášela a neměla už takovou motivaci. Jeden chlapec neustál, že odměnu stále nemá, tak přišlo i na pláč. Přítomen byl také chlapec, který vůbec nereagoval na mé otázky, na hru na klavír a hleděl celou dobu úplně jinde, jako by tam ani nebyl, pouze reagoval, když se tleskalo, anebo když viděl, že se někdo hlásí, tak se přihlásit také. Tento chlapec si žije svým světem, má problémy s navozením očního kontaktu, ostatní děti nevyhledává, neudrží pozornost, málo reaguje.

Naplnění stanovených cílů	Když se ohlédnu ke svým nastaveným cílům, můžu říct, že všechny, jak z pohledu učitele, tak z pohledu dítěte, se v koncertu promítly. Například cíl „rozvíjet u dětí představivost a fantazii“ z pohledu učitele a s ním související cíl „dokázat si spojit notu s daným příběhem“. Tyto cíle byly za mě velmi důležité pro splnění všech ostatních cílů. Děti si musely pomocí obrazových materiálů, skladby a mého vyprávění představit, jak takové království mohlo vypadat a děti, které neměly viditelné potíže s tím, si výše uvedené představit, se více dle mě, soustředily na celý koncert a více se orientovaly. Dalším velmi důležitým cílem byla komunikační dovednost. V momentě, kdy by nebyla rozvíjena komunikační dovednost, tak by neprobíhala daná interakce tak, jak by správně měla. Interakce, která probíhala mezi mnou a dětmi, byla naplněna tak, jak jsem si představovala. Když se zaměřím na cíl z pohledu dítěte „zapojit se při hudebních činnostech“, tak jsem cítila velký zájem skoro všech dětí.
Didaktické strategie	Forma byla zvolena správně. Dle původního plánu, byly využity všechny metody. Příště bych se nebála využít i metody brainstorming.
Celkové vyhodnocení	Celkově si tedy myslím, že dětem se to velmi líbilo, paní učitelky měly také pozitivní reakce, a dokonce jsem i slyšela děti, když odcházely domů, jak rodičům sdělovaly zážitky z koncertu a velmi mě to hrálo u srdce, jaká hezká slova použily.

4.2 Hodnocení přítomné paní učitelky dle předem stanovených kritérií

Přítomný počet dětí	Autorka stále čekala na větší přítomnost dětí, ale bohužel z důvodu dlouhodobé
---------------------	--

	nemoci jich bylo pouze 36. I tak byl počet přijatelný.
Zvolený věk dětí	Zvolený věk dětí odpovídal obsahu koncertu.
Časová náročnost	Koncert trval kolem 40 minut. Časově byl koncert tedy nenáročný, děti dokázaly udržet pozornost po celou dobu.
Zvolené téma	Zvolené téma bylo velmi zajímavé. Líbil se mi příběh, který k tomu autorka měla připravený
Průběh interaktivního výchovného koncertu	Autorka mohla zvolit více hudebně-pohybových činností.
Zvolené pomůcky	Autorka měla pěkně připravené pomůcky, velmi se mi líbily obrázky, které dětem prezentovala. Dokázala bych si ale představit více hudebních nástrojů. Ocenila bych hlavně vlastní tvorbu skladby i s textem. Bylo to zase něco nového.
Motivace dětí	Děti byly po celou dobu správně motivovány.
Reakce dětí	Děti reagovaly dle potřeb autorky. Někdy děti odbočily od tématu, ale autorka si dokázala poradit. Děti mají hudbu velice rádi, takže zájem jevíly veliký. Interakce probíhala dle mého pohledu po celou dobu koncertu.
Naplnění stanovených cílů	Stanovené cíle mi autorka představila před zahájením koncertu. Z mého pohledu byly zvoleny vhodně a během koncertu se

	<p> podařily naplnit. Nebála bych se ale zvolit i více cílů.</p>
Didaktické strategie	<p> Didaktické strategie, jakožto forma a metoda byly zvoleny správně.</p>
Celkové vyhodnocení	<p> Vzhledem k první realizaci koncertu a nezkušenosti bych opravdu nevytkla nic. Bylo to příjemně strávené dopoledne a děti byly nadšené.</p>

4.3 Porovnání sebereflexe a slovního hodnocení učitelkou

S hodnotící přítomnou paní učitelkou jsme se shodly na tom, že počet dětí byl dostačující na to, aby se mohl realizovat interaktivní výchovný koncert a celkový věk dětí byl zvolen také správný. S dětmi mladší čtyř let už by interakce nemusela probíhat dle potřeb.

Dále jsme se shodly na tom, že celkový čas realizace nebyl pro děti náročný a děti tak dokázaly po celou dobu vnímat daný koncert. Byly dostatečně motivovány.

Pomůcky, které jsem zvolila, mi paní učitelka potvrdila, že byly jasné a srozumitelné. Dále ocenila moji vlastní tvorbu jak příběhu, obrázků, tak i skladby.

Když jsme se zaměřily na hodnocení strategických cílů, zvolené organizační formy a zvolených metod, tak jsme vyhodnotily, že jsou formulovány správně. Pouze já jsem měla pocit, že bych mohla zvolit i více cílů.

Jedinou výtkou ze strany učitelky bylo, že jsem mohla více zapojit pohybové činnosti a zvýšit tak interakci interaktivního výchovného koncertu. S čím souhlasím.

5 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

V předškolním vzdělávání se klade důraz na rozvoj různých schopností a dovedností. Z mého pohledu je nejdůležitější celkový rozvoj hudebních dovedností a schopností, čímž děti rozvíjí všestranný rozvoj. Celkovým rozvojem hudebních dovedností a schopností myslím rozvoj základních hudebních dovedností, hudebně tvořivých dovedností a hudebně pohybových dovedností.

Ve všech těchto jmenovaných hudebních činnostech se u dětí předškolního věku rozvíjí nejen sluchové vnímání, paměť, rytmické vnímání, představivost a fantazie, ale také i řečová dovednost, a hlavně jemná a hrubá motorika.

Líbí se mi, že díky hudbě se může člověk kreativně vyjádřit, což je u dětí také velmi podstatná věc. Když hrají na hudební nástroj, je to pro mě vždy čas, kdy si můžu od všeho odpočinout a myslet pouze na melodii, kterou hrají. Tím apeluji na to, že by se mělo v mateřské škole velmi dbát na hru na hudební nástroj, v mateřské škole se jedná převážně o orffovy hudební nástroje nebo třeba i nyní velice oblíbené boomwhackers. Dále také předávat dětem své zkušenosti ve hře na hudební nástroj a vést je tak k relaxaci nebo jim jen pustit relaxační hudbu. V dnešní době, která je velmi uspěchaná, je velmi důležité dbát na relaxaci, kde se dítě uklidní, naučí se pracovat se stresem, pracovat s dechem a zlepšovat tak i srdeční frekvenci.

Celkově se v hudbě také trénuje trpělivost, posiluje sebevědomí nebo i koncentrace.

Tím narážím na to, že by se měly realizovat v předškolním věku častěji výchovné koncerty, což mi přijde, že není tak časté, jak by mělo být. Já osobně mám velice ráda dvě ženy, které pořádají ve Zlínském kraji „Muzihrátky“ a mohou dorazit i do mateřské školy. Jejich výchovné koncerty se pořádají na různá témata a probíhají interaktivně. Děti jsou po celou dobu koncertu zapojovány. Během koncertu tančí, pohybují se, relaxují a vyzkouší si i hru na hudební nástroj.

Během realizace svého interaktivního výchovného koncertu jsem zpozorovala, že děti hudbu opravdu milují a že to každému dodávalo neskutečné množství energie.

ZÁVĚR

Jak jsem zmínila již v doporučení pro praxi. Dle mého pohledu je velice důležité u dětí v předškolním věku rozvíjet veškeré hudební schopnosti a dovednosti. V každé mateřské škole se pravidelně zpívá, ale už se bohužel setkávám i s případy, kdy paní učitelky mají strach se naučit na hudební nástroj, konkrétně třeba klavír, a děti tak přicházejí o své úplné rozvíjení. Dle mě je velmi důležitá hra na hudební nástroj, pokud chci být učitelkou mateřské školy.

Záměrem této bakalářské práce bylo vyzkoušet si interaktivní výchovný koncert pro děti předškolního věku. Tento koncertu jsem realizovala v běžné mateřské škole ve Zlínském kraji a nevěřila jsem, jak je těžké všechno naplánovat a zrealizovat tak, aby byly všechny cíle naplněny. Realizace takových koncertů určitě není vhodná pro každého. Vyžaduje to spoustu zkušeností.

Celá tato bakalářská práce se mi zpracovávala dobře, ale bohužel jsem si představovala, že zpracování této práce bude snadné. Největší potíží bylo sehnat literaturu k danému tématu. Celkově ale bylo téma práce velice zajímavé, protože je mi hudba velmi blízká. Nejkrásnější na tom je, že je strašně moc možností, jak interaktivní výchovný koncert realizovat. Proto vím, že určitě v praxi budu takové koncerty často zařazovat například do řízených činností.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Bednářová, J., & Šmardová, V. (2021). *Diagnostika dítěte předškolního věku: Co by dítě mělo umět ve věku od 3 do 6 let* (2nd ed.). Brno: Edika.
- [2] Bublíková, E. (2015). *Výchovné koncerty a jejich realizace na Teplicku* [diplomová práce]. Univerzita Karlova v Praze.
- [3] Drábek, V. (1987). *ABC výchovných koncertů*. Praha: Olympia.
- [4] Filharmonie Bohuslava Martinů (b. r.). *Základní informace* [online]. Dostupné z <https://www.filharmonie-zlin.cz/zakladni-informace>.
- [5] Franěk, M. (2007). *Hudební psychologie*. Praha: Karolinum.
- [6] Gruhn, W. (2005). *Children need music*. International Journal of Music Education, 23(2), 99–101. From <https://doi.org/10.1177/0255761405052400>.
- [7] Havelka, J. (b. r.). *Interakce* [online]. Dostupné z <http://havelka.radovanplocek.cz>.
- [8] Hazuková, H., Pehelová, M., Rauchová, Z. (2014) *Objevujeme s dětmi kulturu a společnost: dítě a společnost*. Praha: Raabe.
- [9] Jurkovič, P. (2012). *Od výkřiku k písničce*. Praha: Portál.
- [10] Kubecová, M., Pehelová, M., Slavíková, M., Růžičková, V., & Váňová, H. (2017). *Rozvíjíme hudební dovednosti dětí*. Praha: Raabe.
- [11] Mizerová, B. (2019). *Podpora hudební edukace dětí předškolního věku s důrazem na poslech hudby* [bakalářská práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně]. https://digilib.k.utb.cz/bitstream/handle/10563/43881/mizerov%20a1_2019_dp.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- [12] Mladí ladí jazz (2020-2022). *Mladí ladí dětem* [online]. Dostupné z <https://www.mladiladijazz.cz/>.
- [13] MŠMT (2021). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Výzkumný ústav pedagogický. Dostupné z http://www.nuv.cz/uploads/RVP_PV_2021.pdf.
- [14] Nakonečný, M. (2009). *Sociální psychologie*. Praha: Academia.
- [15] O djembe: Co je to Djembe [Online]. (© 2022). Dostupné z <https://www.djembe-africke-bubny.cz/co-je-to-djembe/>.
- [16] Porkertová, M. (2014). *Jak nepromarnit nadání*. *Psychologie*. Dostupné z <https://psychologie.cz/jak-nepromarnit-nadani/>.

- [17] Rosario, Castanon-Rodriguez, M., & Vivaracho-Pascual, C. (2011). *A new methodology to introduce musical language in preschool education*. Istanbul: Bahcesehir University.
- [18] Sedlák, F., Váňová, H. (2013). *Hudební psychologie pro učitele*. Praha: Karolinum.
- [19] Sochová, L. (2009). Tvorivé inšpirácie z hudobných činností v koncertoch pre deti. *Hudební výchova*, 17(1), 3–5.
- [20] Tichá, L. (2016). K otázkám klavírní interpretace a pedagogiky. *Hudební výchova*, 24(3), 13-15.
- [21] Váňová, H. (2012). Vztah dítěte k hudbě. *Hudební výchova*, 20(3), 39–40.
- [22] Váňová, H. (2016). František Sedlák didaktice hudební výchovy. *Hudební výchova*, 24(4), 10-12.
- [23] vlastní zdroj

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dokument - Vyjádření souhlasu zákonných zástupců dětí k realizaci interaktivního výchovného koncertu

Příloha P II: Pozvánka na interaktivní výchovný koncert

Příloha P III: Skladba k interaktivnímu výchovnému koncertu

Příloha P IV: Materiál k interaktivnímu výchovnému koncertu

Příloha P V: Materiál k dokreslování dětmi

Příloha P VI: Snímek obrazovky z nahraného interaktivního vých

**PŘÍLOHA P II: POZVÁNKA NA INTERAKTIVNÍ VÝCHOVNÝ
KONCERT**

Milé děti a paní učitelky, srdečně Vás zvu na
interaktivní výchovný koncert
s názvem

„NOTOVÉ
KRÁLOVSTVÍ“,

které se bude konat

BŘEZEN

09

V MŠ BABICE

Za 45 minut se pomocí
pohádkového příběhu a
spoustou činností
seznámí děti s notami v
notové osnově.

PŘÍLOHA P III: SKLADBA K INTERAKTIVNÍMU VÝCHOVNÉMU KONCERTU

NOTOVÉ KRÁLOVSTVÍ

autor: Dominika Hráš

1) ŽIL BYL JEDEN CÍSAŘ TEN MEĚL VELKÝ HRAD

2) JEDNOU PŘEBĚHL DĚK ČHTĚL VZÍT PO - KLAD

3) V KONNATĚ ŽIL - LA KRÁLOVNA E - MILIE

4) KOURELNA' FLÉ - TNA TO BYLA TA PAST

5) KRÁLOVSKÝ POKLAD BYL PLNÝ GROŠÁKŮ

6) TENTO POKLAD HLÍDAL STRAŽIDLO ALBERT

7) NALONEZ TO VSECHNO V HRADU DOPADLO

REF. PATŘILA MU ... NŮTA, JMENOVALA SE ...

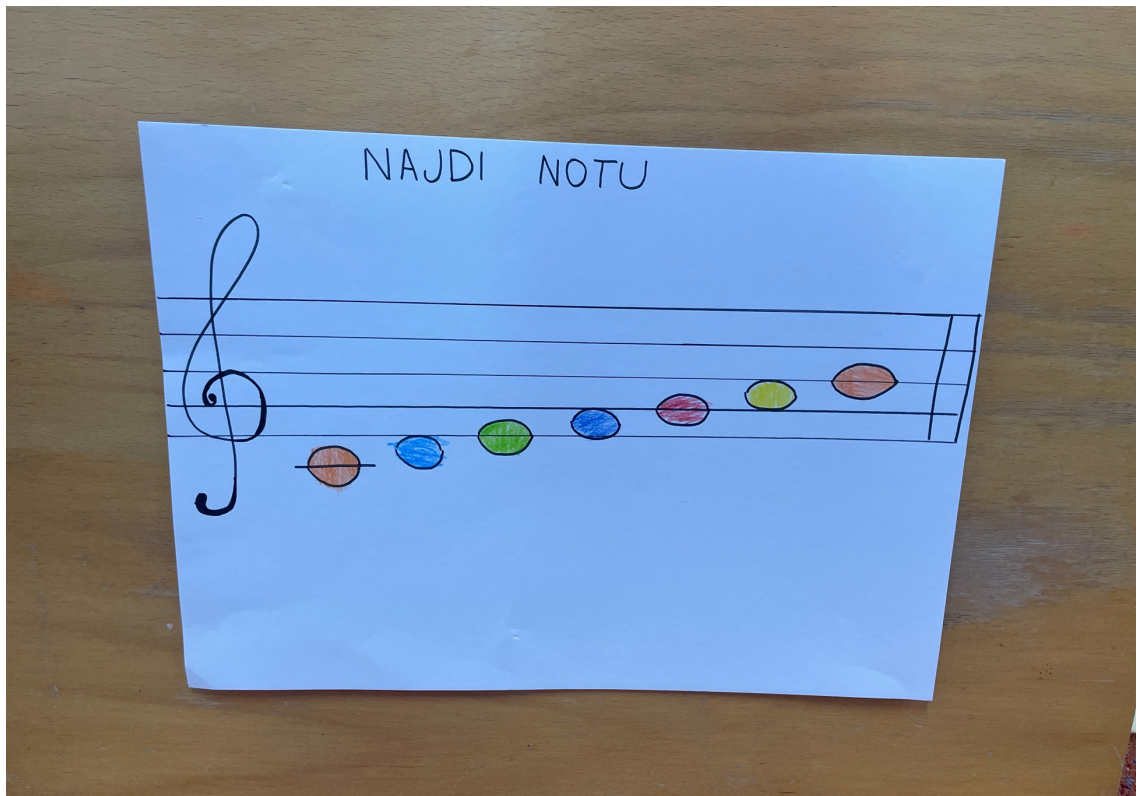
8) TO JE UŽ VSECHNO, UZNÁTE SE V TOM

9) C D E F G A H TO LEM' ŽÁDNÁ VĚDA

PŘÍLOHA P IV: MATERIÁL K INTERAKTIVNÍMU VÝCHOVNÉMU KONCERTU – NOTOVÝ PŘÍBĚH

PŘÍLOHA P V: MATERIÁL K DOKRESLOVÁNÍ DĚTMI

**PŘÍLOHA P VI: SNÍMEK OBRAZOVKY Z NAHRANÉHO
INTERAKTIVNÍHO VÝCHOVNÉHO KONCERTU**

